

32004L0072

L 162/70

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE

30.4.2004

SMĚRNICE KOMISE 2004/72/ES

ze dne 29. dubna 2004,

kteřou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES, pokud jde o uznávané tržní postupy, definici důvěrné informace ve vztahu ke komoditním derivátům, sestavení seznamů zasvěcených osob, oznamování transakcí osob s řídicí odpovědností a oznamování podezřelých transakcí

(Text s významem pro EHP)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

tržích regulovaných. Tyto postupy však nemusí být považovány příslušnými orgány za nepřijatelné jako takové.

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES ze dne 28. ledna 2003 o obchodování zasvěcených osob a manipulaci s trhem (zneužívání trhu) ⁽¹⁾, a zejména na čl. 1 odst. 1 druhý pododstavec a odst. 2 písm. a) a čl. 6 odst. 10 čtvrtou, pátou a sedmou odrážku uvedené směrnice,

po konzultaci s Evropským výborem regulátorů trhů s cennými papíry ⁽²⁾ pro účely technické porady,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Postupy účastníků trhu musí být v souladu se zásadami poctivosti a hospodárnosti, aby nenarušovaly běžný chod trhu a tržní integritu. Zejména tržní postupy, které brání vzájemnému působení nabídky a poptávky tím, že omezují příležitosti ostatních účastníků trhu reagovat na transakce, mohou vést k vyššímu ohrožení tržní integrity a je tedy méně pravděpodobné, že budou uznávány příslušnými orgány. Naopak je pravděpodobnější, že budou uznány postupy, které zvyšují likviditu, spíše než postupy, které ji snižují. Je méně pravděpodobné, že příslušné orgány uznají tržní postupy, které porušují předpisy a pravidla na ochranu proti zneužívání trhu nebo kodexy chování. Protože se tržní postupy rychle mění, aby se přizpůsobily potřebám investorů, musí příslušné orgány věnovat pozornost nově vznikajícím tržním postupům.

(2) Transparentnost tržních postupů účastníků je rozhodující při zvažování, zda může být určitý tržní postup uznán příslušnými orgány. Čím menší je transparentnost postupu, tím menší je pravděpodobnost jeho uznání. Postupy na neregulovaných trzích však mohou být ze strukturálních důvodů méně transparentní než obdobné postupy na

(3) Tržní postupy vlastní určitému trhu nesmí ohrozit integritu jiných, přímo či nepřímo souvisejících trhů v rámci Společenství, regulovaných i neregulovaných. Proto čím větší je ohrožení pro integritu souvisejícího trhu v rámci Společenství, tím menší je pravděpodobnost uznání těchto postupů příslušnými orgány.

(4) Příslušné orgány by měly při posuzování uznání určitého tržního postupu konzultovat ostatní příslušné orgány, zejména v případech, kdy existují trhy srovnatelné s dotčeným trhem. Za určitých okolností se však může stát, že tržní postup může být uznán na určitém trhu, avšak neuznán na jiném srovnatelném trhu ve Společenství. V případě nesrovnalostí mezi tržními postupy, které byly uznány jedním členským státem a jiným nikoli, projedná otázku Evropský výbor regulátorů trhů s cennými papíry, aby mohlo být nalezeno řešení. V souvislosti s rozhodnutími o takovém uznání zajistí příslušné orgány pro účastníky trhu a konečné uživatele vysokou míru konzultací a transparentnosti.

(5) Pro účastníky trhu derivátových nástrojů, jejichž základem není finanční nástroj, je důležité zvýšit právní jistotu ohledně pojmu důvěrná informace.

(6) Sestavení, emitenty nebo osobami jednajícími jejich jménem nebo na jejich účet, seznamů osob, které pro ně pracují na základě pracovní smlouvy nebo jiným způsobem a které mají přístup k důvěrným informacím týkajícím se přímo nebo nepřímo emitenta, je nezbytným opatřením k zajištění integrity trhu. Tyto seznamy mohou sloužit emitentům nebo uvedeným osobám ke kontrole toku důvěrných informací, což přináší lepší zvládnutí jejich povinnosti mlčenlivosti. Navíc mohou tyto seznamy představovat pro příslušné orgány účinný nástroj při dohledu nad uplatňováním právních předpisů na ochranu proti zneužívání trhu. Je nezbytné, aby emitenti a příslušné orgány identifikovali důvěrné informace, ke kterým má

⁽¹⁾ Úř. věst. L 96, 12.4.2003, s. 16.

⁽²⁾ Výbor byl zřízen rozhodnutím Komise 2001/527/ES ze dne 6. června 2001 (Úř. věst. L 191, 13.7.2001, s. 43).

přístup zasvěcená osoba, a okamžik získání tohoto přístupu. Přístup osob uvedených na seznamu k důvěrným informacím týkajícím se přímo nebo nepřímo emitenta nijak neovlivňuje jejich povinnost zdržet se obchodování zasvěcených osob na základě jakékoli důvěrné informace podle definice směrnice 2003/6/ES.

- (7) Oznamování transakcí uskutečněných na vlastní účet osobami s řídicí odpovědností v rámci emitenta nebo osobami s nimi úzce propojenými je nejen cennou informací pro účastníky trhu, ale také dalším prostředkem kontroly trhu pro příslušné orgány. Povinnost osob s řídicí odpovědností oznamovat transakce nijak neovlivňuje jejich povinnost zdržet se obchodování zasvěcených osob na základě jakékoli důvěrné informace podle definice směrnice 2003/6/ES.
- (8) Oznamování transakcí by mělo být v souladu s pravidly o předávání osobních údajů stanovenými směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů ⁽¹⁾.
- (9) Oznamování podezřelých transakcí uskutečněných osobami sjednávajícími transakce v rámci své profese s finančními nástroji příslušným orgánům musí dostatečně nasvědčovat tomu, že může jít o zneužívání trhu, tj. že je zde důvodné podezření, že došlo k obchodování zasvěcených osob nebo k manipulaci s trhem. Některé transakce samy o sobě vypadají, že žádné takové podezření nezakládají, ale s přihlédnutím k jiným transakcím, určitému chování nebo dalším informacím k němu vést mohou.
- (10) Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané zejména Listinou základních práv Evropské unie, a zejména článkem 8 Evropské úmluvy o lidských právech.
- (11) Opatření uvedená v této směrnici jsou v souladu se stanoviskem Evropského výboru pro cenné papíry,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Definice

Pro účely čl. 6 odst. 10 směrnice 2003/6/ES se rozumí:

1. „osobou s řídicí odpovědností v rámci emitenta“ osoba, která je:
 - a) členem správního, řídicího nebo dozorčího orgánu emitenta;
 - b) vedoucím pracovníkem, která aniž by byla členem orgánů uvedených v písmenu a), má pravidelný přístup k důvěrným informacím týkajícím se přímo nebo nepřímo emitenta a pravomoc činit řídicí rozhodnutí, která ovlivňují budoucí vývoj a strategii podniku tohoto emitenta;
2. „osobou úzce propojenou s osobou s řídicí odpovědností v rámci emitenta finančních nástrojů“:
 - a) manžel osoby s řídicí odpovědností nebo jiný partner této osoby, kterému je na základě vnitrostátního práva přiznáno postavení obdobné postavení manžela;
 - b) děti závislé na péči osoby s řídicí odpovědností podle vnitrostátního práva;
 - c) jiný příbuzný osoby s řídicí odpovědností, který s ní žije k datu dotyčné transakce alespoň jeden rok ve společné domácnosti;
 - d) právnická osoba, uspořádání pro správu majetku typu trust nebo společenství, u kterých řídicí postavení vykonává osoba uvedená v odstavci 1 tohoto článku nebo v písmenech a), b) nebo c) tohoto odstavce nebo které jsou přímo nebo nepřímo ovládány touto osobou nebo které byly vytvořeny ve prospěch této osoby nebo jejichž ekonomické zájmy jsou v podstatě stejné jako ekonomické zájmy této osoby;
3. „osobou sjednávající transakce v rámci své profese“ přinejmenším investiční podnik nebo úvěrová instituce;
4. „investičním podnikem“ osoba ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice Rady 93/22/EHS ⁽²⁾;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Úř. věst. L 141, 11.6.1993, s. 27.

5. „úvěrovou institucí“ osoba ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/12/ES ⁽¹⁾;
6. „příslušným orgánem“ příslušný orgán ve smyslu čl. 1 odst. 7 směrnice 2003/6/ES.

Článek 2

Faktory, které je třeba zohlednit při posuzování tržních postupů

1. Pro použití čl. 1 odst. 1 druhého pododstavce a odst. 2 písm. a) směrnice 2003/6/ES zajistí členské státy, aby příslušné orgány, aniž by byla narušena spolupráce s ostatními orgány, braly při posuzování přijatelnosti určité tržní praktiky v úvahu alespoň tyto faktory:
 - a) úroveň transparentnosti daného tržního postupu z hlediska celého trhu;
 - b) potřebu chránit volné působení tržních sil a vzájemné vztahy nabídky a poptávky;
 - c) míru dopadu daného tržního postupu na likviditu a výkonnost trhu;
 - d) do jaké míry zohledňuje daný postup mechanismus obchodování na dotčeném trhu a umožňuje účastníkům tohoto trhu reagovat náležitým a včasným způsobem na nově vzniklou situaci na trhu;
 - e) ohrožení, které daný postup představuje pro integritu přímo nebo nepřímo souvisejících trhů, regulovaných i neregulovaných, s dotčeným finančním nástrojem v rámci celého Společenství;
 - f) závěry veškerých šetření daného tržního postupu, která byla provedena příslušným orgánem nebo jakýmkoli jiným orgánem uvedeným v čl. 12 odst. 1 směrnice 2000/6/ES, zejména pokud byla daným tržním postupem porušena pravidla nebo předpisy určené k předcházení zneužívání trhu nebo kodexy chování, ať již na uvedeném trhu nebo na trzích přímo nebo nepřímo souvisejících v rámci Společenství;
 - g) strukturální charakteristiky dotčeného trhu, včetně toho, zda je regulován či nikoli, druhy obchodovaných finančních nástrojů a typy účastníků tohoto trhu, včetně míry účasti drobných investorů.

Členské státy zajistí, aby se příslušné orgány při posuzování potřeby ochrany podle odst. 1 písm. b) snažily především analyzovat dopad uvedeného tržního postupu na hlavní parametry trhu, zejména na zvláštní podmínky trhu před uplatněním daného tržního postupu, vážený průměr cen jednoho obchodovacího dne nebo závěrečnou cenu při skončení obchodování.

2. Členské státy zajistí, aby postupy, zejména nové nebo nově vznikající, nebyly považovány příslušným orgánem za nepřijatelné pouze z toho důvodu, že jím dosud nebyly uznány.

3. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány pravidelně přezkoumávaly tržní postupy, které uznaly, a zejména aby zohlednily výrazné změny v prostředí daného trhu, jako jsou změny pravidel obchodování nebo infrastruktury trhu.

Článek 3

Konzultační postupy a zveřejňování rozhodnutí

1. Pro účely čl. 1 odst. 1 druhého pododstavce a odst. 2 písm. a) směrnice 2003/6/ES zajistí členské státy, aby příslušné orgány dodržovaly postupy uvedené v odst. 2 a 3 tohoto článku při zvažování, zda uznají nebo nadále budou uznávat určitý tržní postup.

2. Aniž je dotčen čl. 11 odst. 2 směrnice 2003/6/ES, zajistí členské státy, aby příslušné orgány, dříve než uznají nebo neuznají určitý tržní postup, konzultovaly vhodným způsobem dotčené subjekty, například zástupce emitentů, poskytovatele finančních služeb, klienty, další orgány a hospodářské subjekty působící na trhu.

Konzultační postup musí zahrnovat konzultaci s dalšími příslušnými orgány, zvláště v případě existence srovnatelných trhů, tj. srovnatelných pokud jde o strukturu, objem a druh transakcí.

3. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány zveřejňovaly svá rozhodnutí o uznání určitého tržního postupu, včetně jeho popisu. Členské státy dále zajistí, aby příslušné orgány předaly svá rozhodnutí co nejrychleji Evropskému výboru regulátorů trhů s cennými papíry, který je neprodleně zveřejní na svých internetových stránkách.

Zveřejnění musí zahrnovat popis kritérií, která byla vzata v úvahu při určení, zda je daný postup uznatelný, zejména pokud jsou závěry týkající se uznávání daného postupu na trzích různých členských států rozdílné.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 126, 26.5.2000, s. 1.

4. Pokud byla již zahájena šetření konkrétních případů, mohou být konzultace uvedené v odstavci 1 až 3 odloženy až do ukončení šetření a případného uložení sankcí.

5. Tržní postup, který byl přijat po konzultacích uvedených v odstavci 1 až 3, nesmí být změněn bez použití stejného konzultačního postupu.

Článek 4

Důvěrná informace ve vztahu ke komoditním derivátům

Pro účely čl. 1 odst. 1 druhého pododstavce směrnice 2003/6/ES se předpokládá, že uživatelé trhů, na kterých se obchoduje s komoditními deriváty, očekávají obdržení informace vztahující se přímo nebo nepřímo k jednomu nebo více derivátovým nástrojům, pokud tato informace

- a) je obvykle zpřístupňována uživatelům těchto trhů nebo
- b) musí být zveřejněna podle právních předpisů, pravidel trhu, smluv nebo zvyklostí týkajících se dotyčného základního komoditního trhu nebo trhu komoditních derivátů.

Článek 5

Seznamy zasvěcených osob

1. Pro účely čl. 6 odst. 3 třetího pododstavce směrnice 2003/6/ES zajistí členské státy, aby seznamy zasvěcených osob zahrnovaly všechny osoby uvedené v tomto článku, které mají pravidelný nebo příležitostný přístup k důvěrným informacím týkajícím se přímo nebo nepřímo emitenta.

2. Seznamy zasvěcených osob musí uvádět alespoň:

- a) totožnost každé osoby, která má přístup k důvěrným informacím;
- b) důvod uvedení osoby do seznamu;
- c) datum vyhotovení seznamu a datum jeho aktualizace.

3. Seznam zasvěcených osob musí být urychleně aktualizován,

- a) pokud dojde ke změně důvodu uvedení osoby do seznamu,
- b) pokud má být do seznamu doplněna nová osoba,
- c) pokud je třeba uvést, zda a kdy osoba zapsaná do seznamu pozbyla přístupu k důvěrným informacím.

4. Členské státy zajistí, aby seznamy zasvěcených osob byly uchovávány alespoň pět let po jejich sestavení nebo aktualizaci.

5. Členské státy zajistí, aby osoby, které sestavují seznamy zasvěcených osob, přijaly nezbytná opatření, aby každá osoba uvedená v seznamech a mající přístup k důvěrným informacím znala právní a správní povinnosti, které pro ni vyplývají, a byla vyrozuměna o sankcích spojených se zneužitím nebo nedovoleným oběhem těchto informací.

Článek 6

Transakce osob s řídicí odpovědností

1. Pro účely čl. 6 odst. 4 směrnice 2003/6/ES a aniž je dotčeno právo každého členského státu uložit jiné oznamovací povinnosti, než jsou povinnosti uvedené v tomto článku, zajistí členské státy, aby veškeré transakce spojené s akciemi přijatými k obchodování na regulovaném trhu nebo s derivátovými nástroji nebo jinými finančními nástroji s nimi spojenými uskutečněné na vlastní účet osobami uvedenými v čl. 1 bodě 1 a 2 byly oznámeny příslušným orgánům. Oznamovacími předpisy, podle kterých mají tyto osoby postupovat, jsou předpisy členského státu, ve kterém je emitent registrován. Oznámení se provádí do pěti pracovních dní po datu transakce u příslušného orgánu tohoto členského státu. Není-li emitent registrován v žádném členském státě, oznámí transakci příslušnému orgánu členského státu, ve kterém musí každoročně poskytovat údaje týkající se akcií podle čl. 10 směrnice 2003/71/ES.

2. Členské státy mohou rozhodnout, že pokud celková hodnota transakcí nedosáhne 5 000 EUR ke konci kalendářního roku, nebude požadováno oznámení nebo může být oznámení odloženo do 31. ledna následujícího roku. Celková hodnota transakcí se vypočítá sečtením transakcí uskutečněných na účet osob uvedených v čl. 1 bodě 1 a transakcí uskutečněných na vlastní účet osob uvedených v čl. 1 bodě 2.

3. Oznámení musí obsahovat tyto údaje:

- a) jméno osoby s řídicí odpovědností v rámci emitenta nebo případně jméno osoby s ním úzce propojené;
- b) důvod oznamovací povinnosti;
- c) název příslušného emitenta;
- d) popis finančního nástroje;
- e) druh transakce (například nabytí nebo prodej);
- f) datum a místo transakce;
- g) cenu a objem transakce.

Článek 7

Oznamování podezřelých transakcí

Pro účely čl. 6 odst. 9 směrnice 2003/6/ES zajistí členské státy, aby osoby uvedené v čl. 1 bodě 3 výše rozhodly na základě posouzení každého jednotlivého případu, zda existuje závažný důvod pro podezření, že transakce představuje obchodování zasvěcených osob nebo manipulaci s trhem, a zohlednily při tom prvky představující obchodování zasvěcených osob nebo manipulaci s trhem uvedené v čl. 1 až 5 směrnice 2003/6/ES, ve směrnici Komise 2003/124/ES⁽¹⁾, kterou se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES, pokud jde o definici a uveřejňování důvěrných informací a definici manipulace s trhem, a v článku 4 této směrnice. Aniž je dotčen článek 10 směrnice 2003/6/ES, musí osoby sjednávající transakce v rámci své profese dodržovat oznamovací předpisy členského státu, ve kterém mají sídlo nebo ústředí, nebo, v případě pobočky, členského státu, ve kterém se pobočka nachází. Oznámení se činí příslušnému orgánu tohoto členského státu.

Členské státy zajistí, aby příslušné orgány, které obdrží oznámení podezřelých transakcí, předaly tuto informaci neprodleně příslušným orgánům dotčených regulovaných trhů.

Článek 8

Lhůta pro oznámení

Členské státy zajistí, že v případě, kdy se osoby uvedené v čl. 1 bodě 3 dozvědí o nějaké skutečnosti nebo informaci, která vede k důvodné domněnce, že transakce je podezřelá, to bez prodlení oznámí.

Článek 9

Obsah oznámení

1. Členské státy zajistí, aby osoby, které podléhají oznamovací povinnosti, předaly příslušnému orgánu tyto informace:

- a) popis transakce, včetně druhu příkazu (příkaz koupit nebo prodat za limitovaný kurs, příkaz koupit nebo prodat za nejvýhodnější cenu nebo jiné charakteristiky příkazu) a způsobu obchodování (například blokový obchod);
- b) důvody pro podezření, že transakce mohou vést ke zneužití trhu;
- c) způsoby identifikace osob, na jejichž účet byly transakce provedeny, a ostatních osob zapojených do dotyčných transakcí;
- d) postavení, na základě kterého osoba s oznamovací povinností jedná (například na vlastní účet nebo jménem třetích osob);

- e) veškeré další údaje, které mohou být významné pro přezkum podezřelých transakcí.

2. Pokud nejsou tyto informace k dispozici v době oznámení, musí oznámení obsahovat alespoň důvody, které vedou osobu s oznamovací povinností k podezření, že transakce mohou představovat obchodování zasvěcených osob nebo manipulaci s trhem. Veškeré další informace musí být příslušnému orgánu dodány, jakmile jsou k dispozici.

Článek 10

Způsoby oznámení

Členské státy zajistí, aby oznámení příslušnému orgánu mohlo být učiněno poštou, elektronickou poštou, faxem nebo telefonicky, přičemž v posledním případě se oznámení potvrzuje na požádání příslušného orgánu písemně.

Článek 11

Odpovědnost a profesní tajemství

1. Členské státy zajistí, aby osoby, které činí oznámení příslušnému orgánu podle článku 7 až 10, o tom neinformovaly žádnou jinou osobu, zejména pak osoby, na jejichž účet byly transakce provedeny, nebo strany, které jsou s těmito osobami spojené, s výjimkou uložené právní povinnosti. Splnění tohoto požadavku oznamující osobou v dobré víře nezakládá vznik jiné odpovědnosti.

2. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány nevyzrazovaly totožnost osoby oznamující transakce, pokud by vyjádření totožnosti poškodilo nebo mohlo poškodit osoby oznamující tyto transakce. Tímto ustanovením nejsou dotčeny požadavky režimů vynucování a sankcionování podle směrnice 2003/6/ES a pravidel předávání osobních údajů stanovených ve směrnici 95/46/ES.

3. Oznámení příslušnému orgánu v dobré víře uvedené v článcích 7 až 10 nezakládá porušení žádných omezení ve vztahu k šíření informací vyplývajících ze smlouvy nebo právního či správního předpisu a nezakládá pro oznamující osobu vznik odpovědnosti v souvislosti s takovým oznámením.

Článek 12

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 12. října 2004. Neprodleně sdělí Komisi znění těchto předpisů a srovnávací tabulku mezi uvedenými předpisy a touto směrnicí.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 339, 24.12.2003, s. 70.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 13

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 14

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

V Bruselu dne 29. dubna 2004.

Za Komisi

Frederik BOLKESTEIN

člen Komise